

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : D4/1/K.T.-01/3 (Muafiyet/Menfi Tespit)

Karar Sayısı : 01-43/425-108

Karar Tarihi : 11.9.2001

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. M. Tamer MÜFTÜOĞLU.

Üyeler : Dr. Kemal EROL, A.Ersan GÖKMEN, R.Müfit SONBAY, Kubilay ATASAYAR, Mustafa PARLAK, Prof.Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL

B- RAPORTÖR: Kerem TOMUR

C- BAŞVURUDA BULUNAN: Tırsan Servis Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

D- TARAFLAR: - Tırsan Servis Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

Topselvi Cd. No:98 81430 Kartal-İstanbul

- BPW Bergische Achsen Kommandit Gesellschaft

Postfach 12 80 D-51656 Wiehl-ALMANYA

E- DOSYA KONUSU: Tırsan Servis Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (Tırsan Servis) ve BPW Bergische Achsen Kommandit Gesellschaft (BPW) arasında akdedilen "Servis Anlaşması"na menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 5.5.1998 tarih, 1168 sayı ile giren başvuru üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4, 5 ve 8. maddeleri uyarınca düzenlenen 5.7.1999 tarih, D4/1/MY-99/12 sayılı Muafiyet/Menfi Tespit Ön İnceleme Raporu 20.8.2001 tarih, RKB.0.08.00.00/57 sayılı Başkanlık önergesi ile 01-40 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve 01-40/398-M sayı ile bu kararda belirtilen kriterler de göz önüne alınarak konunun yeniden rapora bağlanıp en kısa sürede Kurul gündemine getirilmesine karar verilmiştir. Bunun üzerine hazırlanan 5.9.2001 tarih, D4/1/KT-01/03 sayılı Rapor, 6.9.2001 tarih, REK.0.08.00.00/63 sayılı Başkanlık önergesi ile 01-43 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ: Tırsan Servis ile BPW arasında akdedilen Servis Anlaşma'sına, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı hükümler taşıması nedeniyle menfi tespit belgesi verilmesinin mümkün olmadığı, Servis Anlaşması'nın (B) Eki'nin 2/a maddesinde yer alan; Tırsan Servis ile Kayacan Otomotiv Sanayi ve Ticaret A.Ş. arasındaki BPW markalı yedek parça satışlarında uygulanacak yeniden satış fiyatlarının belirlenmesine yönelik hükmünün, tavsiye niteliğini aşmayacak şekilde değiştirilmesi ve bu değişikliğin Rekabet Kurulu'nca belirlenecek bir süre içerisinde tevsiki şartıyla söz konusu anlaşmaya 5 yıl süreyle bireysel muafiyet tanınmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

Başvuru formunda yer verilen bilgiler ve anlaşmaya taraf teşebbüslerin faaliyetleri çerçevesinde, ilgili ürün pazarı, "treylar yedek parçaları ve bu ürünlere bağlı satış sonrası servis hizmetleri", ilgili coğrafi pazar ise, "Türkiye Cumhuriyeti sınırları" olarak tespit edilmiştir.

H.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Başvurunun konusunu, Tırsan Servis ve BPW arasında akdedilen ve Tırsan Servis'in, BPW'nin yetkili servisi olmayı kabul ettiği "Servis Anlaşması"na (anlaşma, Tırsan Servis'in, BPW'nin diğer yetkili servisi Kayacan Otomotiv Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Kayacan) ile ilişkilerine de düzenlemeler getirmektedir.) menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi oluşturmaktadır.

Başvuru konusu anlaşmaya, (B) Eki'nin 2. maddesinde yer alan yeniden satış fiyatının belirlenmesine yönelik hesaplama yöntemlerinin 4054 sayılı Kanun'un 4/a maddesine aykırı olması nedeniyle menfi tespit belgesi verilmesi mümkün değildir.

Öte yandan, Tırsan Servis ile BPW firmaları arasında akdedilen servis ve yedek parça satış anlaşması Rekabet Kurulu'nca çıkarılan grup muafiyeti tebliğleri kapsamına girmemektedir. Bu sebeple ilgili anlaşmanın muafiyet açısından değerlendirilmesi, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyet açısından yapılmıştır.

4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde, aynı maddede sayılan şartların tamamının varlığı halinde ve ilgililerin talebi üzerine teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4054 sayılı Kanun'un 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulabileceği hükmü yer almaktadır. Bu şartlar:

- a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,
- b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması,
- c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,
- d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması,

şeklinindedir. Bu çerçevede, mevcut anlaşma hükümleri 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki koşullar açısından değerlendirilmiştir.

Dosya mevcudu bilgilere göre Tırsan Servis, treylar servisi olarak faaliyet göstermekte olan, yedek parça üretiminde bulunmayan bir firmadır. Tırsan Servis'in BPW markalı ürünlere servis hizmeti vermesi ve tamir-bakım konusunda BPW tarafından sürekli olarak teknik bilgilerle desteklenmesi sonucunda bağımsız servis birimlerine göre çok daha etkin çalışabileceği açıktır. Ayrıca, Tırsan Servis anlaşma çerçevesinde kaliteli teçhizat ve yedek parça kullanmak zorunda bulunmaktadır. Bu zorunluluk doğal olarak hizmet kalitesinde artışı beraberinde getirecektir.

Bildirim konusu yetkili servis anlaşması sonucu tüketicilerin elde edeceği fayda, fiyatlardaki düşüşten çok arzın sürekliliği ve özellikle ürün kalitesindeki artış

şeklinde kendini gösterecektir. BPW'nin, Tırsan Servis'e bir süreç içerisinde teknik ve meslek içi eğitim desteği vereceği ve bu sayede Tırsan Servis'in sözleşme konusu ürünlerin servis hizmetlerinde uzmanlaşmasının sağlanacağı anlaşılmaktadır.

Öte yandan, Türkiye genelinde treyler yedek parçaları üretiminde ve treyler servis sektöründe çalışan çok sayıda teşebbüs bulunmaktadır. Ayrıca, Kayacan firması BPW'nin Türkiye dahilinde satış, pazarlama, promosyon temsilciliğinin yanısıra, yetkili servisi olarak da faaliyetlerini yürütmektedir. İnceleme konusu yetkili servis anlaşması sonucunda Tırsan Servis'in sadece BPW'nin ürettiği ürünlere servis hizmeti vermesi gibi bir sonuç da oluşmamaktadır. Bu çerçevede, BPW ile Tırsan Servis arasında akdedilen servis anlaşması sonucunda, ilgili coğrafi pazar Türkiye geneli olarak ele alındığında, piyasadaki rekabet koşullarında önemli ölçüde değişiklik oluşmayacağı anlaşılmıştır.

Teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarınının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulabilmesi için, aynı Kanun'un 5. maddesinin (d) bendine göre; ilgili pazardaki rekabetin, aynı maddenin (a) ve (b) bentlerinde belirtilen amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması gerekmektedir. Bir diğer ifadeyle taraflar üzerine getirilen rekabet kısıtlamalarının, anlaşma sonucu elde edilecek faydaların ortaya çıkması için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması gerekmektedir. Anlaşmanın B Eki'nin 2. maddesi bu çerçevede incelenmiştir.

Anlaşma'nın (B) Eki'nin 2. maddesinde yedek parça pazarı yeniden satış fiyatlarına ilişkin düzenlemeler yer almaktadır.

Buna göre, söz konusu maddenin (a) bendinde, Tırsan Servis ile Kayacan firmalarının aralarındaki yedek parça satış fiyatları, (b) bendinde, Tırsan Servis'in yetkili servis istasyonlarına yedek parça satış fiyatları, (c) bendinde, bağımsız yedek parçacılara satış fiyatları, (d) bendinde, yetkili olmayan servis istasyonlarına satış fiyatı ve (e) bendinde, nakliye firmaları için yedek parça satış fiyatları formüle edilmektedir. Bu hükümler yeniden satış fiyatını belirlemeye yönelik olduklarından, 4054 sayılı Kanun'un 4/a maddesine aykırılık oluşturmaktadırlar.

Bununla birlikte, anlaşmanın İngilizce orjinal metninde, üretici firma BPW tarafından Tırsan Servis'e getirilen ve söz konusu maddenin (b), (c), (d) ve (e) bendlerinde yer alan yeniden satış fiyatına ilişkin formüllerin, "tavsiye" niteliğinde olduğu belirtilmektedir. Bu çerçevede, başvuru konusu anlaşma metninde de "tavsiye" niteliğinin aşılması ve aynı maddenin (a) bendinin bu doğrultuda değiştirilmesi halinde anılan anlaşmaya bireysel muafiyet tanınması gerektiği kanaatine varılmıştır.

İ- SONUÇ

Yukarıda yer verilen tespit ve değerlendirmelerin ışığında;

1- 4054 Sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı hükümler taşıması nedeniyle, Tırsan Servis Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. ve BPW Bergische Achsen Kommandit Gesellschaft arasında akdedilen Servis Anlaşmasına menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,

2- Servis Anlaşması'nın (B) ekinin 2/a maddesinde yer alan Tırsan Servis Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. ile Kayacan Otomotiv Sanayi ve Ticaret A.Ş. arasındaki BPW markalı yedek parça satışlarında uygulanacak yeniden satış fiyatlarının belirlenmesine yönelik hükmün tavsiye niteliğini aşmayacak şekilde değiştirilmesi ve yanısıra aynı maddenin (b), (c), (d) ve (e) fıkralarındaki hükümlerin ise sözleşmenin İngilizce orjinal metnindeki ifadelerde yer verilen "tavsiye fiyatı" niteliğinde kalacak şekilde uygulanması koşulları ile söz konusu anlaşmaya bildirim tarihi olan 5.5.1998 tarihinden başlayarak 5 yıl süre ile bireysel muafiyet tanınmasına,

3-a)Bu koşulların yerine getirilmesi için kararın tebliğinden itibaren ilgili taraflara 60 gün süre verilmesine ve öngörülen düzeltmelerin yapıldığına dair belgelerin bu süre içerisinde Kurum'a sunulmasına;

b)Aksi takdirde 4054 sayılı Kanun'un 56 ıncı maddesi uyarınca sözleşmenin geçersiz olacağına, Rekabet Kurulunca öngörülen düzeltmeler yapılmadan uygulamaya devam edilmesi halinde haklarında soruşturma açılacağına ve aynı Kanun'un 16. ve 17. maddeleri uyarınca işlem yapılacağına ilgili taraflara bildirilmesine;

OY ÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

KARŞI OY GEREKÇESİ

İnceleme konusu anlaşmanın (B) ekinin 2. maddesinin (a), (b), (c), (d) ve (e) bendleri, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırılık içeren yeniden satış fiyatının belirlenmesine yönelik hükümlerdir. Başvuru formuna ekli olarak ibraz edilen ve incelemeye esas alınması gereken sözleşmenin Türkçe metninde, bu hükümlerde söz edilen fiyatların tavsiye niteliğinde olduğuna dair bir kayıt bulunmadığından söz konusu maddelerin sözleşmeden çıkarılması veya uygun şekilde değiştirilmesi gerektiği düşüncesiyle Rekabet Kurulu'nun 11.9.2001 tarih ve 01-43/425-108 sayılı kararına katılmıyorum.

R. Müfit SONBAY
Kurul Üyesi